

Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право
УДК 35.072.22(477)

Коропатнік Ігор Михайлович

*доктор юридичних наук, професор,
начальник кафедри правового забезпечення
Військового факультету фінансів і права
Військовий інститут*

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Koropatnik Ihor

*Doctor of Science in Law, Professor,
Head of the Department of Department of Legal Support of the
Military Faculty of Finance and Law
Military Institute of Taras Shevchenko National University of Kyiv
ORCID: 0000-0002-0493-0710*

Карелін Владислав Володимирович

*доктор юридичних наук, доцент,
доцент кафедри правового забезпечення
Військового факультету фінансів і права
Військовий інститут*

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Karelin Vladyslav

*Doctor of Science in Law, Docent,
Associate Professor of the Department of Department of Legal Support of the
Military Faculty of Finance and Law
Military Institute of Taras Shevchenko National University of Kyiv
ORCID: 0000-0002-6271-2447*

**ДО ПИТАННЯ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В СИСТЕМІ ОБОРОННИХ
ЗАКУПІВЕЛЬ У МІНІСТЕРСТВІ ОБОРОНИ УКРАЇНИ**

ON THE QUESTION OF ANTI-CORRUPTION IN THE DEFENSE PROCUREMENT SYSTEM OF THE MINISTRY OF DEFENSE OF UKRAINE

Анотація. Вступ. Корупція в системі оборонних закупівель Міністерства оборони України є серйозною проблемою, яка шкодить національній безпеці та економіці країни. Ця проблема є доволі поширеною в українському суспільстві і стосується багатьох галузей, а особливо актуальною вона є в сфері оборони та безпеки. Одним з головних факторів корупції в системі оборонних закупівель Міністерства оборони України є відсутність ефективного контролю за процесом закупівель. Недостатня прозорість та відкритість процедур закупівлі, а також низький рівень відповідальності та каральної санкції для порушників правил тендерів сприяють розповсюдженню корупції. Крім того, існує інше можливе джерело корупції в системі оборонних закупівель Міністерства оборони України - це можливість втручання з боку замовників, їхніх представників та підрядних організацій у процес закупівлі.

Метою статті є визначення сутності та складових протидії корупції в системі оборонних закупівель міністерства оборони України.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: 1) нормативно-правове забезпечення щодо регулювання питання оборонних закупівель в Україні; 2) праці вітчизняних авторів, що провадять свої науково-практичні дослідження у сфері протидії корупції у сфері оборонних закупівель в Україні.

В процесі здійснення дослідження було використано наступні наукові методи: теоретичного узагальнення та групування (для характеристики процесу оборонних закупівель, їх видів, особливостей безпосередньо процедур оборонних закупівель, а також корупційних ризиків при здійсненні процедур оборонних закупівель); аналізу та синтезу (виділення окремих

сторін, властивостей оборонних закупівель та вивчення їх цілісності,); логічного узагальнення результатів (формулювання висновків).

Результати. У науковій статті з'ясовано, що корупція в системі оборонних закупівель Міністерства оборони України є серйозною проблемою, яка вимагає комплексних заходів для її боротьби. Необхідно забезпечення ефективного контролю, прозорості та відкритості процедур закупівлі, належного рівня відповідальності та каральної санкції для порушників правил тендерів, а також залучення громадськості до моніторингу та виявлення порушень.

Є надія, що все таки буде ухвалена ініціатива народних депутатів, стосовно законопроєкту №8381 щодо запровадження прозорості в оборонних закупівлях, який покликаний на період воєнного стану зобов'язати Міноборони та інших замовників закупівель для війська не пізніше ніж через 10 робочих днів з дня укладення договору оприлюднити звіт про договір, який має містити наступну інформацію: назву предмета закупівлі (із зазначенням одиниці виміру щодо товарів); ціну за одиницю товару, ціну робіт, послуг; для послуг з організації харчування військових частин додатково зазначити окремі найменування харчових товарів із цінами за одиницю товару, одиницями виміру та вартість окремих послуг.

Перспективи. В подальших наукових дослідженнях пропонується зосередити увагу на порядку здійснення процедур оборонних закупівель, а також оновлення відповідної методики їх здійснення. Це надасть змогу покращити методичку та організацію здійснення процедур оборонних закупівель.

Ключові слова: публічні закупівлі, оборонні закупівлі, корупція, Міністерство оборони України, процедури закупівлі.

Summary. Introduction. Corruption in the defense procurement system of the Ministry of Defense of Ukraine is a serious problem that harms national

security and the country's economy. This problem is quite widespread in Ukrainian society and affects many industries, and it is especially relevant in the field of defense and security. One of the main factors of corruption in the defense procurement system of the Ministry of Defense of Ukraine is the lack of effective control over the procurement process. Insufficient transparency and openness of procurement procedures, as well as a low level of responsibility and punitive sanctions for violators of tender rules contribute to the spread of corruption. In addition, there is another possible source of corruption in the defense procurement system of the Ministry of Defense of Ukraine - the possibility of interference by customers, their representatives and contracting organizations in the procurement process.

The purpose of the article is to determine the essence and components of anti-corruption in the defense procurement system of the Ministry of Defense of Ukraine.

Materials and methods. The research materials are: 1) regulatory and legal support for the regulation of defense procurement in Ukraine; 2) works of domestic authors conducting scientific and practical research in the field of anti-corruption in the field of defense procurement in Ukraine.

Results. The scientific article found that corruption in the defense procurement system of the Ministry of Defense of Ukraine is a serious problem that requires complex measures to combat it. It is necessary to ensure effective control, transparency and openness of procurement procedures, an appropriate level of responsibility and punitive sanctions for violators of tender rules, as well as public involvement in monitoring and detection of violations.

There is hope that the initiative of the People's Deputies will still be approved, regarding draft law №. 8381 on the introduction of transparency in defense procurement, which is designed to oblige the Ministry of Defense and other customers of procurement for the military to publish a report no later than

10 working days after the conclusion of the contract during the period of martial law. about the contract, which must contain the following information: the name of the subject of purchase (with an indication of the unit of measurement for the goods); price per unit of goods, price of works, services; for catering services of military units, additionally indicate separate names of food products with prices per product unit, units of measurement and the cost of individual services.

Discussion. In further scientific research, it is proposed to focus attention on the order of implementation of defense procurement procedures, as well as updating the relevant methodology for their implementation. This will make it possible to improve the methodology and organization of defense procurement procedures.

***Key words:** public procurement, defense procurement, corruption, Ministry of Defense of Ukraine, procurement procedures.*

Постановка проблеми. Корупція в системі оборонних закупівель Міністерства оборони України є серйозною проблемою, яка шкодить національній безпеці та економіці країни. Ця проблема є доволі поширеною в українському суспільстві і стосується багатьох галузей, а особливо актуальною вона є в сфері оборони та безпеки. Одним з головних факторів корупції в системі оборонних закупівель Міністерства оборони України є відсутність ефективного контролю за процесом закупівель. Недостатня прозорість та відкритість процедур закупівлі, а також низький рівень відповідальності та каральної санкції для порушників правил тендерів сприяють розповсюдженню корупції. Крім того, існує інше можливе джерело корупції в системі оборонних закупівель Міністерства оборони України - це можливість втручання з боку замовників, їхніх представників та підрядних організацій у процес закупівлі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні засади запобігання корупції у сфері публічних закупівель одним з різновидів, яких

є оборонні закупівлі розглядали у своїх працях такі видатні вчені, як А. Бухтіарова [1], О. Голота [2], В. Єманов [3], А. Кривенко [4], О. Мельникова [5], Ю. Оврамець [6], М. Письменна [7], Г. Совостянова [8], Н. Ткаченко [9], Н. Хатнюк [10].

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є визначення сутності та складових протидії корупції в системі оборонних закупівель міністерства оборони України.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: 1) нормативно-правове забезпечення щодо регулювання питання оборонних закупівель в Україні; 2) праці вітчизняних авторів, що провадять свої науково-практичні дослідження у сфері протидії корупції у сфері оборонних закупівель в Україні.

В процесі здійснення дослідження було використано наступні наукові методи: теоретичного узагальнення та групування (для характеристики процесу оборонних закупівель, їх видів, особливостей безпосередньо процедур оборонних закупівель, а також корупційних ризиків при здійсненні процедур оборонних закупівель); аналізу та синтезу (виділення окремих сторін, властивостей оборонних закупівель та вивчення їх цілісності,); логічного узагальнення результатів (формулювання висновків).

Виклад основного матеріалу. Як зазначає у своїй праці В.В. Єманов, на перший план висуваються проблеми реформування системи забезпечення державної безпеки, швидкого реагування на виникнення кризових ситуацій в українському суспільстві. Діяльність сил безпеки з виконання поставлених державою завдань, передбачає використання низки різноманітних ресурсів, кількість яких може різнитись в залежності від рівня загрози та ступеня її розповсюженості. Відповідно, доволі важливим постає питання своєчасного забезпечення ресурсами сил безпеки. Особливо це є важливим у розрізі наявності кризових ситуацій, котрі вимагають негайної реакції, та різноманітності сил безпеки, котрі можуть бути залучені до вирішення проблемних питань [3, с.42].

Розглядаючи проблематику запобігання корупції у сфері оборонних закупівель слід зазначити, що вони є різновидом публічних закупівель, тому слід на нашу думку слід розпочати з визначення.

Публічні закупівлі - це процедури, за якими державні органи та установи, а також підприємства, що фінансуються з державного бюджету, купують товари, послуги або роботи від зовнішніх постачальників. Публічні закупівлі є важливим інструментом для забезпечення потреб держави та розвитку економіки країни. Міністерство оборони України також проводить публічні закупівлі для забезпечення потреб Збройних Сил України та інших військових формувань [11].

Оборонні закупівлі - це здійснення державним замовником закупівель товарів, робіт і послуг, призначених для виконання державних програм у сферах національної безпеки і оборони, а також інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони [12].

Процес проведення оборонних закупівель в Міністерстві оборони України здійснюється згідно Закону України «Про оборонні закупівлі» від 17.07.2020 № 808-IX [12] з урахуванням вимог законів України «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання» від 20.02.2003 № 549-IV [13], «Про санкції» від 14.08.2014 № 1644-VII [14], Постанови Кабінету Міністрів України «Питання оборонних закупівель» від 03.03.2021 № 363 [15], Постанови Кабінету Міністрів України про Деякі питання здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану від 11.11.2022 №1275 [16] та від інших відповідних нормативно-правових актів.

Цілком погоджуємося з думкою Хатнюк Н.С. та Грибачьова Є.В., що новий Закон України «Про оборонні закупівлі» покликаний для врегулювання тих чи інших правовідносин перш за все повинен мати відповідний рівень кодифікації, стосовно законів котрі мають схожу сферу дії. Новоприйнятий закон в системі права повинен вирішувати а не

створювати додаткові проблеми(прогалини), котрі можуть використовуватися так званими «сірими схемами». НПА в сфері оборонних закупівель є надзвичайно важливими, вони підтримують та встановлюють порядок закупівлі зброї та інших стратегічно-важливих компонентів для підтримання обороноздатності. Тому Закон котрий покликаний регулювати відносини в цій сфері повинен бути бездоганно та всебічно продуманим(зробити все щоб закон працював на всі 100%, і кожна його норма дповнювала одна одну),відповідати моделі найрозвинутіших країн світу (брати приклад у тих держав котрі мають великий досвід у цій сфері) та кодифікований (створення «досконалої нормативно-правової паутини» в якій норми одного закону(кодексу) не будуть суперечити іншим) [10, с. 218].

Придбання державними замовниками товарів, робіт і послуг може здійснюватися шляхом застосування однієї з таких закупівель:

- 1) закрита закупівля:
переговори;
поетапні переговори;
- 2) торги з обмеженою участю;
- 3) спрощені торги із застосуванням електронної системи закупівель [12].

Для забезпечення відкритості та прозорості проведення оборонних закупівель, Міністерство оборони України дотримується встановлених законодавством процедур та правил [12].

Оборонні закупівлі в Міністерстві оборони України мають свої особливості, оскільки товари та послуги, що закуповуються, мають стратегічне значення для національної безпеки України. У зв'язку з цим, Міністерство оборони України встановлює додаткові вимоги до постачальників, зокрема щодо їх кваліфікації та здатності забезпечити високу якість товарів та послуг. Проведення оборонних закупівель в

Міністерстві оборони України є важливим інструментом для забезпечення національної безпеки країни та розвитку оборонної промисловості. Водночас, це також допомагає залучати інвестиції та стимулювати розвиток інноваційних технологій в Україні.

Оборонні закупівлі можуть бути проведені за різними видами процедур. Прозорість та відкритість процедур оборонних закупівель дозволяє забезпечити доступність для всіх учасників, що сприяє вибору найкращих пропозицій та отриманню якісних товарів, послуг чи робіт. Україна має встановлені законодавчі процедури здійснення оборонних закупівель, які мають на меті забезпечити відкритість, прозорість та ефективність закупівельного процесу.

Закупівля товарів, робіт і послуг оборонного призначення за імпортом для забезпечення потреб державного замовника може здійснюватися шляхом:

1) закупівлі державним замовником (або уповноваженим ним суб'єктом господарювання) через міжнародні спеціалізовані організації, їх представництва, що здійснюють закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення;

2) укладення державного контракту (договору) або договору про закупівлю відповідно до видів закупівель;

3) укладення державним замовником державного контракту (договору) з іноземним або вітчизняним суб'єктом господарювання, якому в установленому законодавством порядку надані повноваження на право здійснення імпорту товарів, робіт і послуг оборонного призначення, у тому числі товарів, робіт і послуг оборонного призначення, які містять відомості, що становлять державну таємницю [12].

До початку проведення закупівель через міжнародні спеціалізовані організації, їх представництва державний замовник зобов'язаний надіслати

учасникам відбору, зареєстрованим у Реєстрі, цінові запити щодо вартості предмета закупівлі [12].

Закупівлі через міжнародні спеціалізовані організації, їх представництва, здійснюються у випадках, коли учасники відбору, які є вітчизняними суб'єктами господарювання, не мають можливості здійснити постачання товару, та/або виконати роботи, та/або надати послуги оборонного призначення [12].

Закупівлі за імпортом або через міжнародні спеціалізовані організації, їх представництва, можуть здійснюватися також у випадках, коли цінова пропозиція іноземного суб'єкта господарювання (іншої іноземної юридичної особи) або об'єднання юридичних осіб, міжнародних спеціалізованих організацій, їх представництв, є нижчою не менше ніж на 10 відсотків від цінових пропозицій вітчизняних суб'єктів господарювання.

У разі закупівлі за імпортом та за наявності аналогу вітчизняного виробництва, що прийнято на озброєння та відповідає вимогам державного замовника, проводяться випробування запропонованого зразка у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України [12].

Оборонні закупівлі як і публічні дуже вразливі корупційно, адже у них значна частка публічних витрат та все активніше публічні ресурси залучають у приватний сектор чи до неприбуткових організацій [17, с. 9].

Найпоширенішими корупційними ризиками в публічних а отже оборонних закупівлях за результатами дослідження НАКО є: 1) відсутність централізованої автоматизованої бази даних з інформацією про виробників озброєння та військової техніки; 2) брак сучасних засобів обробки інформації на етапі планування державного оборонного замовлення (далі – ДОЗ), доступу до інформації про потреби сектору оборони; 3) складність кваліфікації як виконавця ДОЗ; 4) неузгодженість законодавства в частині затвердження ДОЗ; 5) надмірна засекреченість ДОЗ; 6) відсутність конкурентних процедур у таємних закупівлях; 7) обмеження максимального

прибутку постачальників; 8) відсутність конкурентних процедур при закупівлі за імпортом; 9) обмеження можливостей Управління військових представництв МО України щодо перевірки інформації під час реалізації оборонних закупівель; 10) зміна вартості продукції (послуг) під час виконання контракту; 11) розмитість відповідальності у сфері контролю за виконанням ДОЗ; 12) відсутність сучасних автоматизованих систем обробки інформації на етапі звітування про виконання ДОЗ [18].

Проте і досі важко виявити випадки корупції у сфері оборонних закупівель, отже, потрібно визначити чіткі правила та процедури протягом усього процесу [17, с. 5].

Для боротьби з корупцією в системі оборонних закупівель Міністерства оборони України, необхідно впроваджувати ефективні заходи контролю та моніторингу, які гарантують прозорість та відкритість процедур закупівлі, а також забезпечують належний рівень відповідальності та каральної санкції для порушників правил тендерів.

Такі заходи можуть включати в себе:

1. Покращення законодавства та стандартів процедур закупівлі, що забезпечують відкритість та прозорість процесу.
2. Впровадження електронних систем закупівель, що дозволяють забезпечити максимальну прозорість та ефективність процесу закупівлі.
3. Забезпечення відкритого та конкурентного середовища для участі в тендерах.
4. Запровадження механізмів перевірки та контролю якості товарів та послуг, що закуповуються.
5. Забезпечення належного рівня відповідальності та каральної санкції для порушників правил тендерів.
6. Проведення незалежних аудитів та оцінок ефективності системи державних закупівель Міністерства оборони України.

7. Запровадження системи етичних кодексів та підвищення свідомості співробітників та підрядних організацій щодо проблем корупції та її наслідків.

8. Крім того, для ефективної боротьби з корупцією в системі державних закупівель Міністерства оборони України, необхідно залучення громадськості та громадських організацій до моніторингу процесу закупівлі та виявлення порушень [19].

Аналіз досвіду закупівель для сил безпеки, говорить про недостатню ефективність існуючої системи. Механізми закупівель, що використовуються для вирішення широкого спектру поставлених задач, не достатньо оперативні. Під час виникнення кризових ситуацій сили безпеки мають потреби у матеріально-технічному забезпеченні. Ефективність дій сил безпеки буде залежати від оперативності поставок, особливо від поставок техніки та озброєння. Це диктує умови для необхідності впровадження об'єднаної системи управління логістичним забезпеченням усіх сил безпеки, що задіяні у вирішенні кризових ситуацій [3, с. 48].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Корупція в системі оборонних закупівель Міністерства оборони України є серйозною проблемою, яка вимагає комплексних заходів для її боротьби. Необхідно забезпечення ефективного контролю, прозорості та відкритості процедур закупівлі, належного рівня відповідальності та каральної санкції для порушників правил тендерів, а також залучення громадськості до моніторингу та виявлення порушень.

Сподіваємося, що все таки буде ухвалена ініціатива народних депутатів, стосовно законопроекту №8381 [20] щодо запровадження прозорості в оборонних закупівлях, який покликаний на період воєнного стану зобов'язати Міноборони та інших замовників закупівель для війська не пізніше ніж через 10 робочих днів з дня укладення договору оприлюднити звіт про договір, який має містити наступну інформацію:

назву предмета закупівлі (із зазначенням одиниці виміру щодо товарів); ціну за одиницю товару, ціну робіт, послуг; для послуг з організації харчування військових частин додатково зазначити окремі найменування харчових товарів із цінами за одиницю товару, одиницями виміру та вартість окремих послуг.

Перспективи. В подальших наукових дослідженнях пропонується зосередити увагу на порядку здійснення процедур оборонних закупівель, а також оновлення відповідної методики їх здійснення. Це надасть змогу покращити методику та організацію здійснення процедур оборонних закупівель.

Література

1. Бухтіарова А., Войтович А., Мордовець Є. Науково-методичні підходи до трактування поняття «корупція» у системі публічних фінансів. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 5. С. 10-14.
2. Голота О. Державні закупівлі як один з найбільш корупційно вразливих напрямів діяльності міністерства оборони. *Social development & Security*. 2018. Vol. 4. Iss. 2. С. 14-27.
3. Єманов В.В. Механізми формування раціональних оборонних закупівель при реагуванні сил безпеки на кризові ситуації. *Наукові інновації та передові технології (Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»)*. 2023. № 3(17). С. 40-49.
4. Кривенко А.Л. Шляхи протидії корупції у сфері державних закупівель. *Інформація і право*. 2020. № 3(34). С. 104-109.
5. Мельникова О.С. Особливості публічних закупівель державного регулювання економіки. *Теорія та практика державного управління*. 2016. № 1(52). С. 129-135.

6. Оврамець Ю.О. Поняття та сутність «публічних закупівель» в адміністративному праві України. *Право. Людина. Довкілля*. 2017. № 264. С. 185-194.
7. Письменна М. С. *Методологія та організація аналізу і контролю закупівель за державні кошти: автореферат ... д-ра екон. наук, спец.: 08.00.09 - бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)*. Одеса : Одеський нац. екон. ун-т, 2018. 40 с.
8. Севостьянова Г.С. Сучасний стан нормативноправового забезпечення публічних закупівель в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. Випуск 10. Частина 2. С. 91-96.
9. Ткаченко Н.Б. *Управління системою державних закупівель в Україні. Вісник КНТЕУ*. 2015. № 4(102). С. 5-12.
10. Хатнюк Н.С., Грибачьов Є.В. *Правове регулювання та особливості договорів про оборонні закупівлі. The XIII International scientific-practical conference "Social function of science, teaching and learning". Bordeaux, France. December 14 – 17, 2020. P. 214-218.*
11. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text> (дата звернення: 24.04.2023)
12. Про оборонні закупівлі: Закон України від 17.07.2020 № 808-IX. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/808-20#Text> (дата звернення: 24.04.2023)
13. Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV. База даних «Законодавство України» // ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/549-15#Text> (дата звернення: 24.04.2023)

14. Про санкції: Закон України від 14.08.2014 № 1644-VII. База даних «Законодавство України» // ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-18#Text> (дата звернення: 01.05.2023)
15. Питання оборонних закупівель: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 363. База даних «Законодавство України» // ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/363-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.05.2023)
16. Деякі питання здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2022 №1275. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1275-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.05.2023)
17. Публічна етика. Перетворення місцевих та регіональних публічних закупівель на прозорий процес. Конгрес місцевих та регіональних влад Ради Європи. 2019. 54 с.
18. НАЗК визначило 25 типових корупційних ризиків у публічних закупівлях. 2021. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/novyny/nazk-vyznachylo-25-typovyh-koruptsijnyh-ryzykiv-u-publichnyh-zakupivlyah/> (дата звернення: 02.05.2023)
19. Роз'яснення щодо особливостей здійснення публічних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану від МЕРТУ. URL: <https://infobox.prozorro.org/articles/roz-yasnennya-shchodo-osoblivostey-zdiysnennya-publichnyh-zakupivel-na-period-diji-pravovogo-rezhimu-voyennogo-stanu-vid-mertu> (дата звернення: 02.05.2023)
20. Про внесення змін до Закону України Про оборонні закупівлі" щодо запровадження прозорості в оборонних закупівлях (крім відомостей про закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що становлять державну таємницю) із забезпеченням захищеності державних замовників від воєнних загроз на період дії правового

режиму воєнного стану в Україні: Проект Закону України № 8381.
URL: <https://www.kmu.gov.ua/bills/proekt-zakonu-pro-vnesennya-zmin-do-zakonu-ukraini-pro-oboronni-zakupivli-shchodo-zaprovadzhennya-prozorosti-v-oboronnikh-zakupivlyakh-krim-vidomostey-pro-zakupivli-tovariv-robit-i> (дата звернення: 02.05.2023)

References

1. Buchtiarova A., Vojtovych A., Mordovecz Ye. (2018). Naukovo-metodychni pidhody do traktuvannya ponyattya korupciya u sys-temi publichnyx finansiv. *Ekonomika. Finansy. Pravo*. № 5. P. 10-14. [in Ukrainian].
2. Golota O. (2018). Derzhavni zakupivli yak odyin z najbilsh korupcijnovrazlyvyx napryamiv diyalnosti ministerstva oborony. *Social development & Security*. 2018. Vol. 4. Iss. 2. P. 14–27. [in Ukrainian].
3. Iemanov V.V. (2023). Mekhanizmy formuvannia ratsionalnykh oboronnykh zakupivel pry reahuvanni syl bezpeky na kryzovi sytuatsii. *Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnologii (Seriiia «Derzhavne upravlinnia», Seriiia «Pravo», Seriiia «Ekonomika», Seriiia «Psykhologiiia», Seriiia «Pedagogika»)* № 3(17). P. 40-49. [in Ukrainian].
4. Kryvenko A.L. (2020). Shliakhy protydii koruptsii u sferi derzhavnykh zakupivel. *Informatsiia i pravo*. № 3(34). P. 104-109. [in Ukrainian].
5. Melnykova O.S. (2016). Osoblyvosti publichnykh zakupivel derzhavnogo rehuliuвання ekonomiky. *Teoriia ta praktyka derzhavnogo upravlinnia*. №1 (52). P. 129-135. [in Ukrainian].
6. Ovrामets Yu.O. (2017). Poniattia ta sutnist «publichnykh zakupivel» v administratyvnomu pravi Ukrainy. *Pravo. Liudyna. Dovkillia*. № 264. P. 185-194. [in Ukrainian].

7. Pysmenna M. S. (2018). Metodolohiia ta orhanizatsiia analizu i kontroliu zakupivel za derzhavni koshty: avtoreferat ... d-ra ekon. nauk, spets.: 08.00.09 - bukhhalterskyi oblik, analiz ta audyt (za vydamy ekonomichnoi diialnosti) Odesa : Odeskyi nats. ekon. un-t. 40 p.
8. Sevostianova H.S. (2016). Suchasnyi stan normatyvnopravovoho zabezpechennia publichnykh zakupivel v Ukraini. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*. Vol. 10. Part 2. P. 91-96. [in Ukrainian].
9. Tkachenko N.B. (2015). Upravlinnia systemoiu derzhavnykh zakupivel v Ukraini. *Visnyk KNTEU*. № 4 (102). P. 5-12. [in Ukrainian].
10. Khatniuk N.S., Hrybachov Ye.V. (2020). Pravove rehuliuвання ta osoblyvosti dohovoriv pro oboronni zakupivli. The XIII International scientific-practical conference "Social function of science, teaching and learning", Bordeaux, France. P. 214-218. [in Ukrainian].
11. Pro publichni zakupivli: Zakon Ukrainy vid 25.12.2015 № 922-VIII. Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text> [in Ukrainian].
12. Pro oboronni zakupivli: Zakon Ukrainy vid 17.07.2020 № 808-IX. Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/808-20#Text> [in Ukrainian].
13. Pro derzhavnyi kontrol za mizhnarodnymy peredachamy tovariv viiskovoho pryznachennia ta podviinoho vykorystannia: Zakon Ukrainy vid 20.02.2003 № 549-IV. Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy». VR Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/549-15#Text> [in Ukrainian].
14. Pro sanktsii: Zakon Ukrainy vid 14.08.2014 № 1644-VII. Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy». VR Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-18#Text> [in Ukrainian].
15. Pytannia oboronnykh zakupivel: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 03.03.2021 № 363 Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy». VR Ukrainy.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/363-2021-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

16. Deiaki pytannia zdiisnennia oboronnykh zakupivel na period dii pravovoho rezhymu voiennoho stanu Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 11.11.2022 №1275. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1275-2022-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
17. Publichna etyka. (2019). Peretvorennia mistsevykh ta rehionalnykh publichnykh zakupivel na prozoryi protses. Konhres mistsevykh ta rehionalnykh vlad Rady Yevropy. P. 54. [in Ukrainian].
18. NAZK vyznachylo 25 typovykh koruptsiinykh ryzykiv u publichnykh zakupivliakh. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/novyny/nazk-vyznachylo-25-typovyh-koruptsijnyh-ryzykiv-u-publichnyh-zakupivlyah/> [in Ukrainian].
19. Roziasnennia shchodo osoblyvostei zdiisnennia publichnykh zakupivel na period dii pravovoho rezhymu voiennoho stanu vid MERTU. URL: <https://infobox.prozorro.org/articles/roz-yasnennya-shchodo-osoblivostey-zdiysnennya-publichnyh-zakupivel-na-period-diji-pravovogo-rezhimu-voyennogo-stanu-vid-mertu> [in Ukrainian].
20. Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy Pro oboronni zakupivli" shchodo zaprovadzhennia prozorosti v oboronnykh zakupivliakh (krim vidomostei pro zakupivli tovariv, robit i posluh oboronnoho pryznachennia, shcho stanovliat derzhavnu taiemnytsiu) iz zabezpechenniam zakhyshchenosti derzhavnykh zamovnykiv vid voiennykh zahroz na period dii pravovoho rezhymu voiennoho stanu v Ukraini: Proekt Zakonu Ukrainy № 8381. URL: <https://www.kmu.gov.ua/bills/proekt-zakonu-pro-vnesennya-zmin-do-zakonu-ukraini-pro-oboronni-zakupivli-shchodo-zaprovadzhennya-prozorosti-v-oboronnikh-zakupivlyakh-krim-vidomostey-pro-zakupivli-tovariv-robit-i> [in Ukrainian].